

Barnfridsbrottet

Fil. Dr Mikaela Magnusson, Utredare,
Barnafrid

Sandra Skoog, Utredare Barnafrid

Hanna Antonsson, Utredare Barnafrid

Barnafrid – ett nationellt centrum för kunskap om våld mot barn

2022-05-24

2

- Samla och sprida kunskap om våld mot barn
- Forskning
- Regeringsuppdrag
- Fristående kurser och uppdragsutbildningar
- Konferenser och nätverksträffar
- Nationell och internationell samverkan
- Basprogrammet om våld mot barn

www.barnafrid.se

Brottsligt att utsätta barn för att bevittna våld

Barnkonventionen Artikel 12

Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem. När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad.

Barnkonventionen Artikel 19

Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.

AGENDA 2030 delmål 16.2

Skydda barn mot övergrepp, utnyttjande, människohandel och våld

Barnfridsbrottet

Brottsbalkens 4 kap 3§

- Straffbart att låta ett barn bevittna vissa uppräknade brott i 3, 4, 6 och 12 kap. i brottsbalken, samt straffbara försök till de angivna brotten.
- Brottet förutsätter att barnet är närstående, eller tidigare närstående, till både gärningspersonen och målsäganden i grundbrottet (det bevittnade brottet).

Bevittna

- Behöver inte bevisa att barnet har lidit skada på något sätt
- Barnet behöver inte ha förstått innebörden av brottet
 - Spädbarn
 - Barn som funktionsvariationer

Bevittna

- Barnet måste alltså ha befunnit sig i en sådan närhet, eller direkt anslutning till gärningen så att hen ska ha kunnat uppfatta delar av de straffbara momenten.
 - Krävs ej fysisk närvaro i rummet!
 - Krävs ej att barnet har sett hela förloppet!
- Kan vara aktuellt där barnet är medlet för att vidareförmedla hotet

Närstående

- Barnperspektiv
- Stark känslomässig anknytning
- Även tidigare närstående till barnet
- Inget närståendekrav mellan gärnings-personen och offret för grundbrottet

- För åtal i ett barnfridsbrott krävs i regel att grundbrottet är styrkt. Grundbrottet och barnfridsbrottet bör utredas tillsammans och åtalas samtidigt.
- Utredas skyndsamt för att tidsfristen i brottet mot barnet ska kunna hållas (FUK 2a).

Antalet anmälda brott

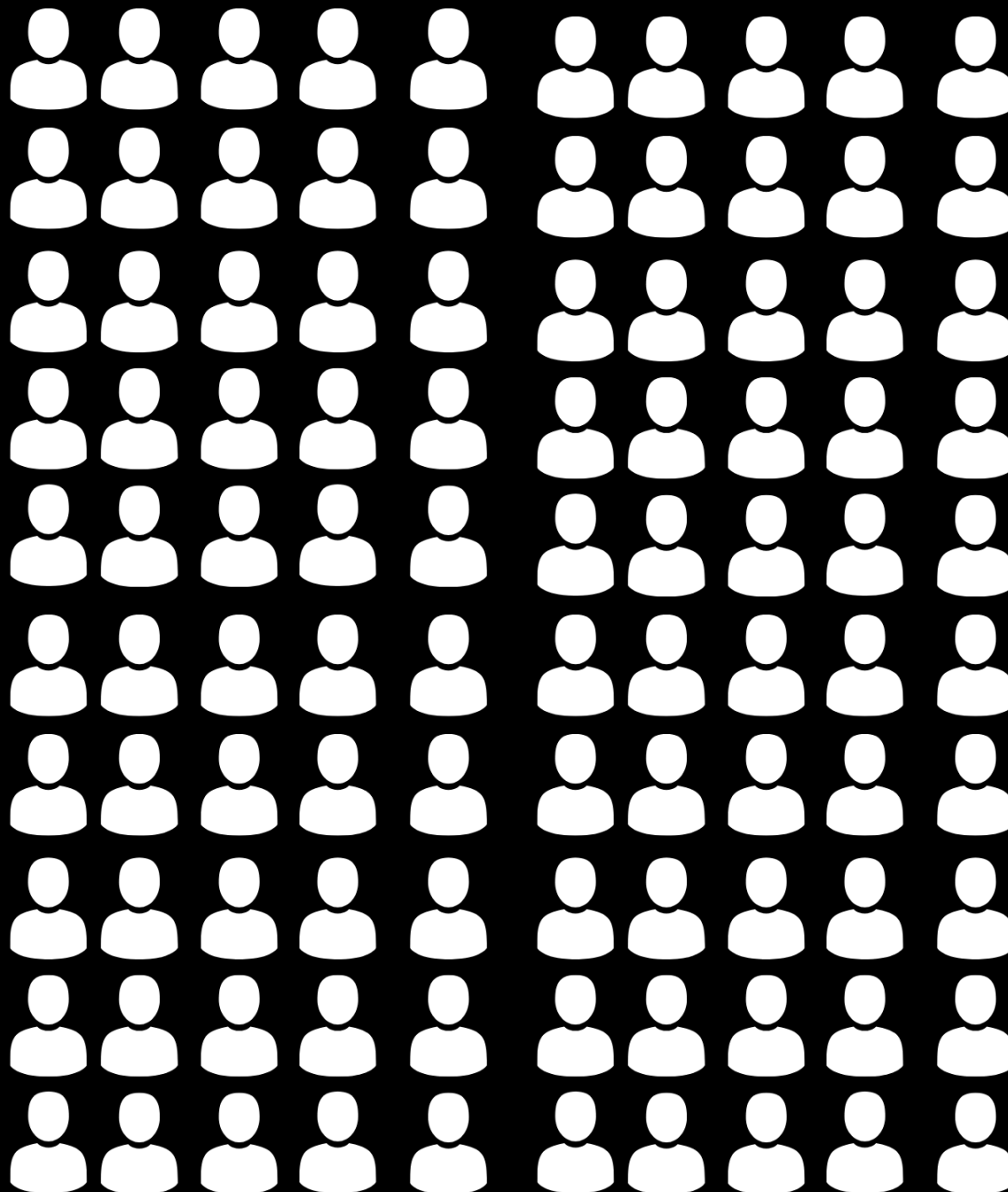
Barnfridsbrott	2021 (från 1 juni 2021)	2022 (första kvartalet 2022)
Barnfridsbrott mot flicka under 18 år	2092	1090
Barnfridsbrott mot pojke under 18 år	2224	1024
Figur 1 Statistik antal anmälda barnfridsbrott hämtad från BRÅ 220512		

Brå 220512

I prepositionen
uppskattades över
200 000 barn växa
upp i en hemmiljö
med våld

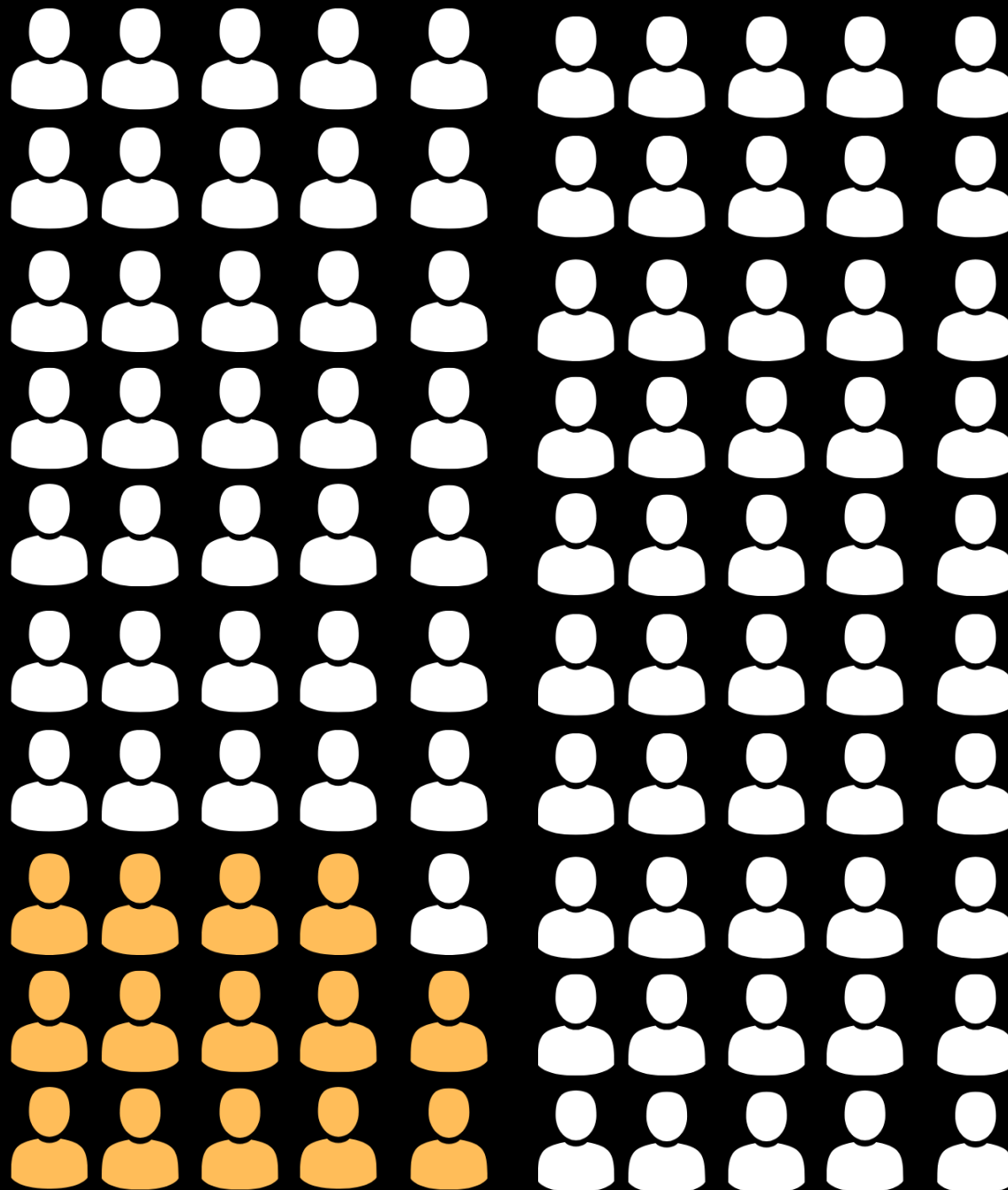
Våld mot barn 2016

Jernbro & Janson

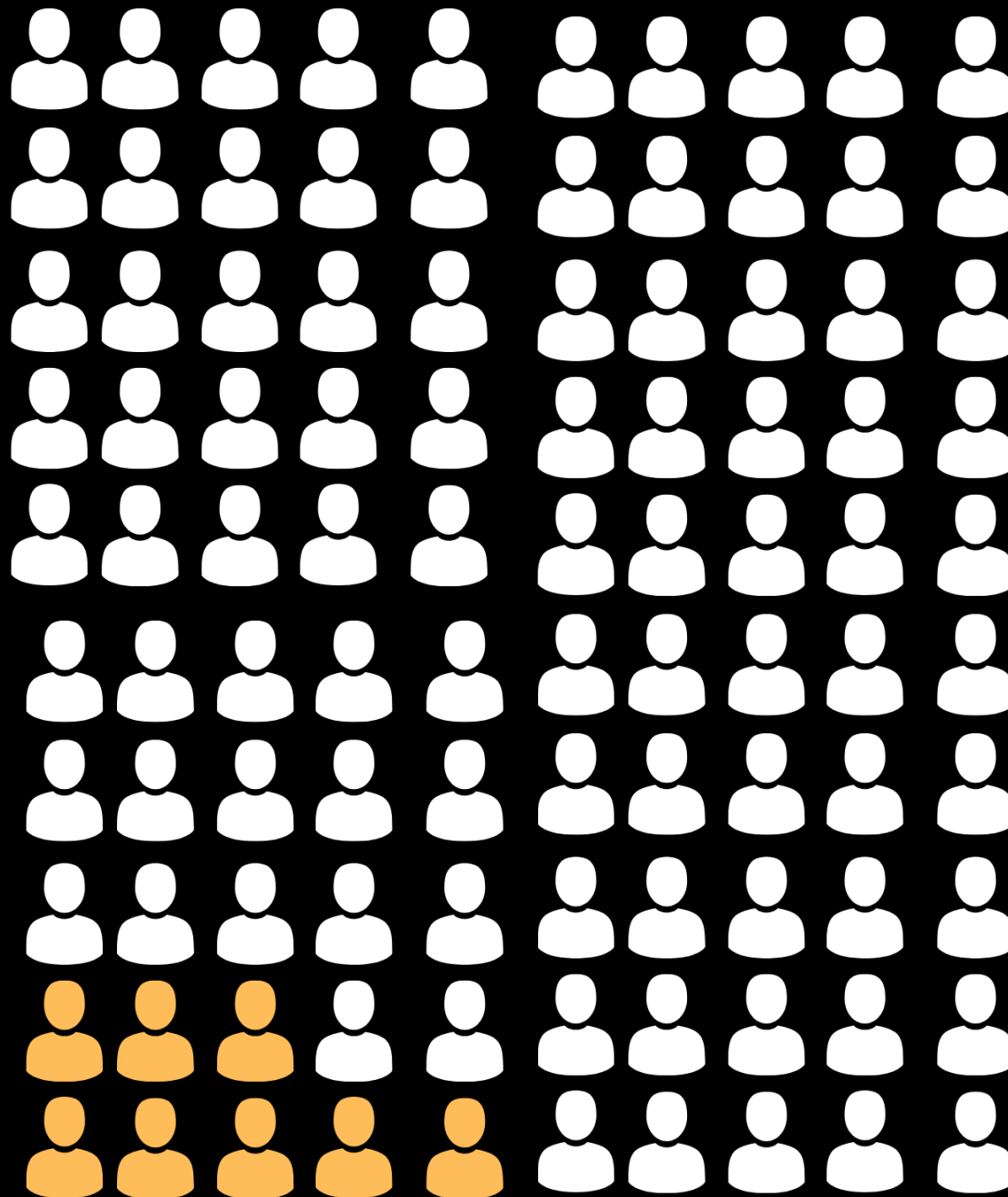
14%

Hade upplevt
fysiskt eller
psykiskt våld
mellan vuxna
i familjen

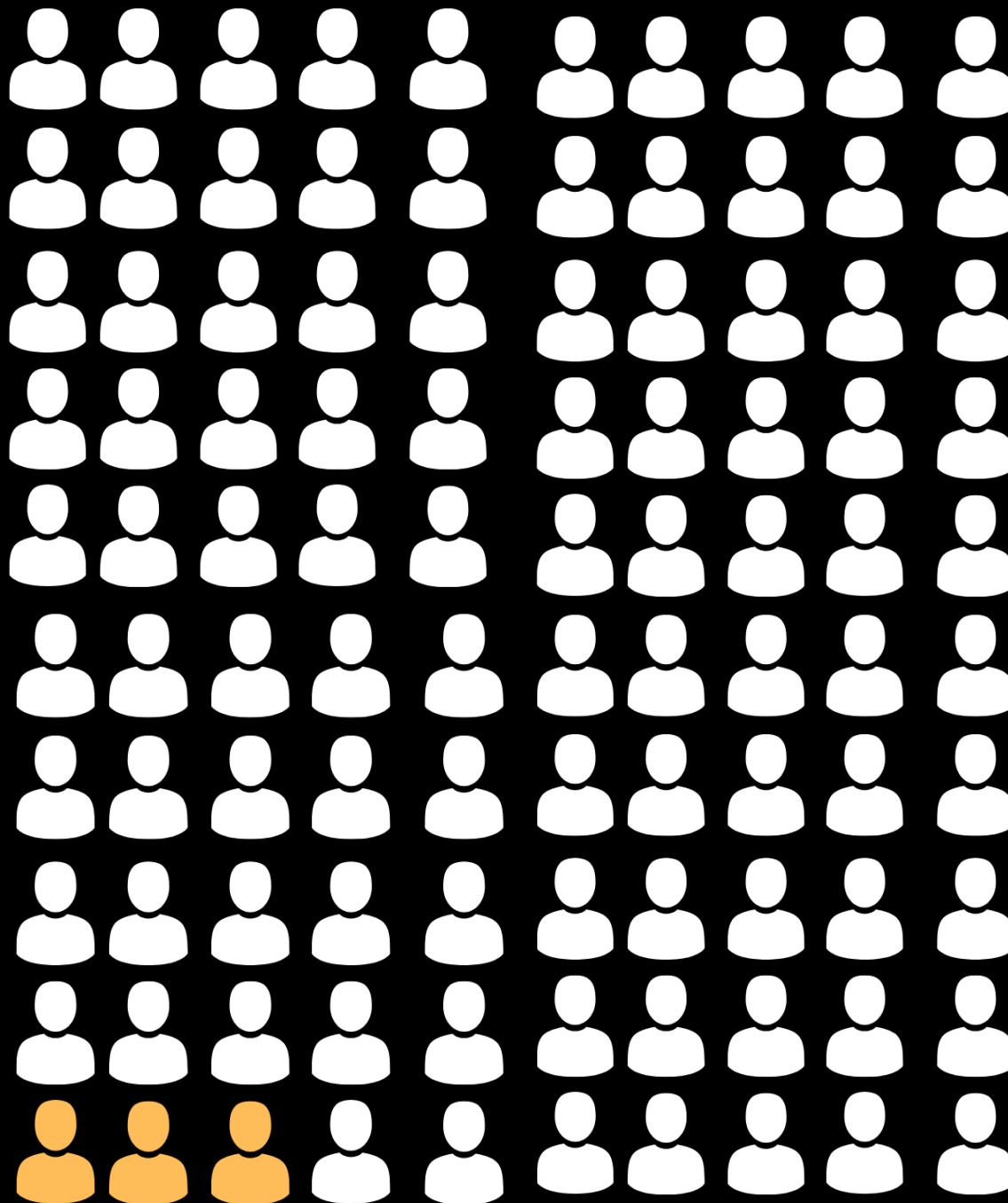
8%

Hade upplevt
fysiskt våld
mellan vuxna
i familjen

3%

Hade upplevt
upprepat
fysiskt våld
mellan vuxna
i familjen

Multiutsatta

- Större risk att vara utsatt för annat våld:
 - Försummelse
 - Fysiska övergrepp
 - Sexuella övergrepp
 - Kränkningar och psykiskt våld
 - Djurplågeri
- I en särskilt sårbara position

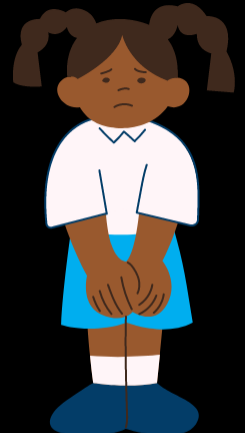
Typer av våld

- Forskningen har främst studerat mäns våld mot **barnets mamma**
 - Vanligaste våldsformen i heterosexuella relationer
- Barnfridsbrottet har ett bredare omfång

Konsekvenser

- Att bevittna våld mellan närstående kan få allvarliga negativa konsekvenser
 - Detta gäller både på **kort och lång sikt**
 - Konsekvenserna kan vara minst lika allvarligt som vid direkt fysiskt våld

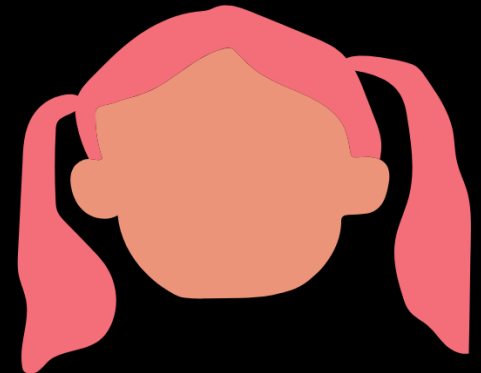
Att identifiera och stoppa våldet är den viktigaste faktorn för att barn ska ges chans till återhämtning och adekvat stöd samt behandling

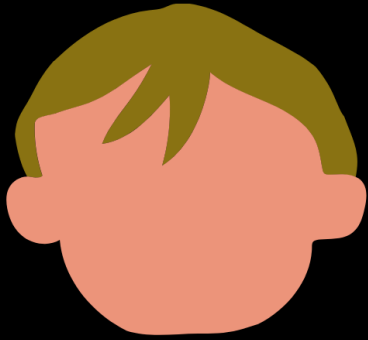
(Holt et al., 2008)

När barn berättar om våld

- Kan från ca 3-4 års ålder vittna i samband med polisförhör
- Finns många barriärer som kan försvåra
- Barn särskilt känsliga för suggestiva samtalsmetoder och social påverkan

Om barn berättar?

Lyssna, ställ öppna frågor och ge stöd

Dokumentera efteråt

Barnfridsbrottet i en skolkontext

- Skolan är en viktig arena för att upptäcka elever som utsätts för brott
- Alla vuxna och elever i skolan behöver ökad kunskap om brottet
- Förändringar i läroplanerna kan bidra till detta

Vad ska du göra om du misstänker att en elev är utsatt för barnfridsbrott?

- Anmäla oro till socialtjänsten
- Skolpersonal har ingen skyldighet att göra en polisanmälan
- Samtal med eleven

Viktiga medskick

- Tänk på barnen utanför kärnfamiljen
- Det finns möjlighet till stöd från Barnahus
- Se över era rutiner
- Barnfridsbrottet blir lag - Linköpings universitet (liu.se)
- Basprogrammet om våld mot barn på barnafrid.se

Bikupor med menti

Diskutera med den som sitter närmast dig:

- Hur kan skolpersonal sprida kunskap om barnfridsbrottet till elever på ett åldersanpassat sätt?

Go to www.menti.com and use the code 5447 5890

Tack för oss!

- Har du frågor eller funderingar sök upp oss vid vårt utställningsbord på plan 3.

